

Strana 40-80

Roku 1679 - 1660 byla zde veliká epidemie moru. Rok 1713 - ještě řádí v kraji mor.

Rok 1719 - vylíhla se obrovská spousta housenek motýla bílého, které zničily len a všechno zelí, ovoce, stromy i listy v celém kraji "ožraly" a poničily.

Rok 1721 - na svátek Petra a Pavla se k večeru přiblížila hrozná bouře s blesky. K rozehnání mraků nařídil proto pan farář, aby v kostele zvonili na velký zvon "Vojtěch" (později přelit a nese jméno Martin). Přesto blesk uhořel do věže kostela, sjel dolů, zabil čtrnáctiletého chlapce a část kostela vyhořela. (Zvonení proti mračnům bylo 26. listopadu roku 1780 úředně zakázáno).

Rok 1725 - v zimě napadlo mnoho sněhu, takže v kraji Kouřimském bylo mnoho vesnic, z nichž od jedné ke druhé nebylo možno přejítí, odtud pro nedostatek potravin veliká nouze lidem i zvířatům nastala. Formani od Lince jedoucí horáčkou zdejší cestou ku Praze velká nebezpečí zakusili. V Praze 9. března jsou tak zaváté brány, že až do večera sníh se musel odhazovati.

Rok 1739 - přivezeny do našeho kraje z Vysokého Mýta první brambory jako dar arcibiskupa zdejšímu panu faráři, jakožto květina k ozdobě v kostele. Dlouho se jich lidé báli používat jako jídla; ponejprv používali bobulek po květu, později teprve hlízy jako dosud. Na sv. Šimona a Judy zamrzla v kraji zem do hloubky dva metry. Veliké mrazy pokračovaly i po Novém roce 1740 až do sv. Josefa .

Rok 1740 - zamrzla veškerá zem a voda do hloubky dvou metrů, takže nebylo potřebné vody ani na vaření jídla ani pro dobytek. Veliké mrazy a zima řádily až do konce máje. Léto bylo toho roku chladné, žně započaly koncem září, ale již o sv. Havlu napadl sníh na nesklizenou úrodu. Toho roku bylo jen 12 týdnů bez sněhu. Dne 20. prosince přihnala se odpoledne velká sněhová vánice a vichřice a zničila a zpřelámala mnoho stromů a protrhla hodně střech u domů.

Rok 1770 - byl následkem častých deštů a bouří mokrý a málo úrodný!

Rok 1771 - opět zaznamenány kruté mrazy, trvaly do 15. máje. Léto bylo chladné, žně započaly koncem září. Za vlády císařovny Marie Terezie vypukly velké rebelie v zemi. Kdo se jich zúčastnil a byl polapen, bylo mu "vyplaceno na zadek" 25 ran holí na trestné lavici od drába či rychtáře. Zapsáno jest, že robotník při orání pole spravoval kolečko u ruchadla (pluhu) a tím zdržoval ostatní v práci tak, že místo 10 měřic zoralo se jen polovina pole. Rebelovalo se! Zjistilo se ale, že poddaní nedostali již po tři dny ani jídlo ani chleba. Vyšel nový patent ze dne 15. apríla roku 1775, jímž se upravovala roboty předtím renovovaná roku 1680 a roku 1717 i roku 1738. Roboty byly zproštěny osoby starší padesáti let, vysloužilí vojáci a invalidé. Řádila zde epidemie moru!

Rok 1779 - tohoto roku zrušeno vystavování provinilců na pranýř před kostelem. Výklad: před vchodem do kostela stál asi jedenapůl metru vysoký kámen rozměrů 1x1 metr. Na něm musili stát půl dne (před mší svatou) lidé, kteří se nezúčastnili panské roboty nebo například vdaná žena, která se milovala s cizím mužem či obráceně - muž s cizí ženou. Nejhuře na tom byla mladá svobodná dívka, která po "milování" otěhotněla a její milý ji nepojal za manželku. Na takovouto osobu si mohl každý, kdo šel do kostela na mši svatou, plivnout či jí metlou zde připravenou udeřiti až pětkrát. Někde tento pranýř přežil až do roku 1786. jako u nás v Kostelci.

Rok 1777 - nastal zde veliký hlad. Předě žněmi se platilo za měřici žita 6 zl. 30 gr., ovsu 2 zl. 15 gr. Protože pro velké ceny byly tyto nedostupné dělnému lidu, jíst nebylo co, lid si připravoval jídlo z trávy, chléb z otrub, do kterého se mlela kůra z dubu. Pokračuje epidemie moru z minulého roku.

Rok 1783 - od sv. Jana do žní byla ve dne i v noci veliká mlha, kterou ani za dne slunce neprosvítilo!

Rok 1786 - způsobil velký rozruch zákon v pohřbívání mrtvých a zemřelých osob bez rakve. Na podzim nastaly brzy mrazy. Již na sv. Michala v září začaly a ihned počal padat sníh, mnoho bramborů i řepy zůstalo pod ním a nemohly se již sklidit s polí.

Rok 1787 - vypukla ta hrozná válka s Turkem (Tureckem) a trvala celé čtyři roky, čímž nastala veliká bída a dražota. Této války se museli zúčastnit i dva vojáci z Kostelce (dva kočí ze dvora). Po jejím skončení nastala další válka Rakousko - Francouzská, při níž bylo v našem kraji opět veliké "brání, na vojnu". Rakouští vojáci takto prý zde pochytili deset mladých chlapců,, kteří se strachem utekli do lesů, aby nemuseli jít "dobrovolně" bojovat za své dobrotitele - panskou šlechtu.

Rok 1796 - začal teplým počasím už v lednu. Pracovalo se a oralo na polích, ale zato o Velikonočních svátcích napadlo sněhu až po pás vysoko a vítr navál až třímetrové závěje sněhu!

Rok 1797 - staženy z oběhu zlaté mince. Rok byl velice úrodný.

L.P.1800 -1900

Rok 1800 - hned od ledna panovala krutá zima, léto bylo suché.

Rok 1801 - dne 3. února přihnala se prudká sněhová bouře, která poničila zde hodně střech na domech a na věži kostela v Kostelci strhla střechu a krov. Při tom utrhł se zvon svatě

Anny.

Rok 1802 - od 5. ledna až třicetistupňové mrazy byly a napadlo mnoho sněhu. Dobytek ve chlévech mrzl a trpěl hladu, zvěř v lesích též ve veliké míře hynula. V létě bylo veliké horko a časté deště. Úroda byla vcelku dobrá.

Rok 1803 - již od 4. listopadu byla tuhá zima. Léto prudké, slunce a sucho.

Rok 1804 - bylo nutno již na jaře zaorat loňské ozimy a co vzešlo, doslova zničily myši, neboť se jich urodilo tolik, že nemožno bylo je zničit. To, co trochu matička příroda ochránila a vzrostlo, zničilo 11. máje veliké krupobití. Vždyť padaly kroupy velikosti slepičího vejce. Úroda veškerá žádná. Dne 18. července v devět hodin večer byla obloha ozářena kometou po jednu hodinu, čemuž lidé přisuzovali zlé následky i zprávy, což se vyplnilo. Připomíná se, že staří lidé říkali, "že takový rok nikdo nepamatuje".

Rok 1805 - to potvrdil. Ozimé obilí nevzešlo, znovu se muselo zaorat. Léto suché a chladné, podzim drsný a deštivý, ceny rychle stoupaly. Měřice žita platila se 17 zlatých, později 18 zlatých 30 grošů, ječmene 16 zlatých, někde jen 11 zlatých 30 grošů, jáhly 21 zlatých, mírka žitné mouky na chléb 3 zlaté 30 grošů, mírka hrachu 12 zlatých. Byla hrozná bída a hlad mezi lidem. Chudý lid chodil od domu k domu žebrotou. Smutný byl pohled na děti, jež ani "pantoflů" nemajíce chodily ve sněhu a mrazu bosy.

Rok 1810 - připomíná se, že pár juchtových (plátěných) bot

stál 30 zlatých, střevíce 7 zlatých, boty pro pastvu ovcí 14 zlatých, loket kanafasu 2 zlaté, plátěný ženský šátek na hlavu 2 zlaté 30 grošů. Dosud platící od roku 1799 papírové Bankocetle přestaly být veřejným státním platidlem. Výměna: za 100 stříbrných "renských" se dávalo 1 250 papírových.

Rok 1811 - dne 18. března uveřejněn patent o snížení oběživa papírových peněz ze 100 zlatých na 20 zlatých, čili poměr 1 : 5. Následoval nedostatek zboží, ceny se rychle zvyšovaly. Následkem sucha stál na trhu tříletý vůl 12 zlatých 16 grošů. Ovce onemocněly prašivinou a mnoho jich pošlo, neboť nebylo pro ně krmení. Dobytek by byl pošel hlady, kdyby pro něj lidé netrhali ze stromů listy a chvojí, až jim toto bylo přísně zakázáno. Pokud se co na poli urodilo a rostlo, bylo 1. června v noci zničeno krupobitím. Kroupy padaly ve váze dvou liber a na poli udělaly jamky velikosti pěsti člověka.

Rok 1812 - tento rok byl úrodný a nahradil lidem bídu z minulého roku. Spojeným armádám Rakousko - Uherským v tomto roce podlehl dosud nepřemožitelný císař Napoleon. Žně skončily až koncem října, někde až v listopadu.

Rok 1814 - byla velká neúroda.

Rok 1815 - počasí se rychle měnilo, začalo to výbuchem sopky "Tambora" v Indonésii. Zatímco dříve sopka měřila 4 300 metrů, po výbuchu jen pouhých 2 600 metrů. V tomto roce byla táž velká neúroda.

Rok 1816 - v červnu napadl sníh, v srpnu trvaly mrazy. Takové bylo smutné proslulé léto roku 1816. Tento rok je označen za nejchladnější na celém světě. V celé západní Evropě, zvláště ve Francii, Anglii a Švýcarsku vypukl hladomor. Bylo to brzy po Napoleonských válkách. Úroda nebyla prakticky žádná. Lidé jedli mech, šalvěj, stromovou kůru, kočky a psy.

Rok 1817 - je zapsáno, že byla velká neúroda.

Rok 1818 - byl úrodný přesto, že po velmi teplém aprílu přišly koncem máje veliké až dvacetistupňové mrazy. Říkalo se, že

je malá doba ledová, která trvala do roku 1820.

Rok 1819 a 1820 - byly opět velmi tuhé zimy a sucha.

Rok 1821 - zima velká a krutá, hodně sněhu napadalo a držel se do konce března. 10. máje po krupobití napadlo 30 až 40 centimetrů sněhu, takže 20. máje zničil velký mráz listy na stromech a povyroslé brambory. 20. června opět napadl sníh a o slavnosti Božího těla měli lidé na sobě teplé kabáty a rukavice. Dne 13. července klesla teplota na minus dva stupně mrazu. Zbytek léta byl chladný a již 20. září napadl znovu sníh. Obilí neodkvetlo, byl nedostatek krmení pro dobytek, který ztrácel na ceně. Libra masa se platila 5 grošů. 30. listopadu přišla k večeru veliká vichřice a rozbíjela lidem okna, i střechy s domů brala.

Rok 1823 - byl rokem úrodným a nahradil lidem nedostatky z minulého roku.

Rok 1824 - rok nadprůměrně úrodný. Toho roku počaly se na Nových Březkách před vchodem do lesa stavěti nové domky. Ruší se starý Březecký dvůr a pivovar.

Rok 1825 - zřizuje se postupně obora hrabětem Salmem ze Štířína.

Rok 1826 - jaro po tuhé zimě bylo teplé, ale 30. dubna bylo vystřídáno sněhem a tuhými mrazy se závějemi. Přesto, že léto bylo suché, byla dobrá úroda.

Rok 1827 - v den sv. Marka (25. dubna) již od rána byla veliká vánice. Kostecký pan farář Matěj Čech chtěl konati prosebnou pobožnost za úrodu do polí v našem kostele, ale vrchnost mu přikázala, že

pobožnost i průvod musí se konati v polích u Nechánského kříže. Místo zpěvu byl slyšet nářek lidu, který se brodil sněhem, jehož v noci napadlo dva a půl lokte (asi jeden metr). Do týdne sníh roztál a zase krásně svítilo slunce, čemuž přisuzována chvála konání procesí. Úroda velmi dobrá.

Rok 1829 až 1830 - byl chladný. Brzy napadl sníh a 15. ledna uhodily tuhé mrazy. Za této tuhé zimy objevili se ve zdejších

kraji hladoví vlci. Léto bylo suché. Druhého listopadu opět napadl sníh a setrval až do sv. Josefa příštího roku. Tato zima byla prý nejhorší za posledních 200 let.

Rok 1832 - začínal již 2. ledna prudkou sněhovou bouří, blesky a hromy řádily jako v létě. Toho roku se urodilo hojně ovoce, obilí bylo málo. Řádila nemoc "cholera", která si i v našem kraji vybrala oběti.

Rok 1833 - na jaře vzrostlo krásně obilí, neboť bylo slunce a teple hřálo. Ale po třech týdnech prudkých lijáků v máji doslova na polích shnilo. Bramborů a ovoce se urodilo hojně. Velký víchř 19. a 20. prosince zanechal značné škody lidem i panské šlechtě. Svobodná paní, hraběnka Reitzensteinová, prodala své panství hraběti Rohanovi ze Štířína. Žije však dál v jednom domku na Březkách. Památkou na ní je soška Ježíše Krista. Ono místo, kde je soška upevněna na stromě, se dodnes nazývá "U Pána Ježíše". Tam se chodila modlit a tam ji podle pověsti zabil blesk. Je pochována na místním hřbitově v prostém hrobě.

Rok 1830 - odebírá panoše Markvard louky, pole a pastviny Kostelci.

Rok 1831 - vykupuje hrabě 'Rohan celé panství a prodává je hraběti Ervínu Nostitzovi z Reinecku.

Rok 1870 - kupuje celé panství štířínské a lojovické továrník František Ringhoffer ze Smíchova.

Rok 1894 - dává nový majitel postavit zeď kolem hřbitova, kamenný taras a rozšířit hřbitov před márnici.

Zajímavou událost roku zapsal pan farář Čapek z Kostelce, přímý účastník:

Dne 9. listopadu 1693 se konal velkolepý hon, jehož se zúčastnili: Jeho císařská a královská výsost arcivévoda Ferdinand František d'Este, prezentativní císař rakousko-uherský s manželkou, jeho exelence pan místodržitel pražský hrabě František Thun,

hrabě Wurmbrand, vojenský velitel Prahy, tři bratři, svobodní páni Kleinové z Weisenbergu. Honců bylo přes 600 a 300 žen na verách (křídlech). Zastřelilo se na 3 200 kusů rozličné zvěře, zvláště bažantů, koroptví a zajíců. Zvěř tato byla symetricky položena na jedlových větvičkách, položených na trávníku parku ve Štířínském zámku. Osvětlena byla deseti elektrickými lampami. Proud se vyráběl pokusně v přilehlém vodním mlýně. Když hudebníci z vojenské kapely "Pražských kyrysníků" spustili slavnostní myslivecké fanfáry, vyšli popatřiti na "strek" a ulovenou kořist, tu vznikl dojem tak milý, že pohádka z tisíce a jedné noci vstupovala do hlavy a člověk zapomněl, že je venku zima minus dvacet stupňů mrazu.

Rok 1835 - veliké sucho. Studny, potoky i rybníky zcela vyschly, čímž se vyskytlo mnoho neznámých nemocí, zvláště u dětí. Mnoho lidí, dětí i různého skotu zahynulo!

Rok 1837 - opět rok velmi studený. 22. máje napadl sníh a 30. června byl mráz a na poli spálil nať u bramborů. Úroda byla špatná.

Rok 1839 - byl opět studený a deštivý. Následkem tohoto bylo mnoho nemocí vnitřních a krčních.

Rok 1840 -opět studený, léto chladné. Brzy počátkem září již uhodily mrazy, země zamrzla, čímž znemožnila sklizeň obilí i bramborů.

Rok 1841 - rok teplý a suchý, skoupý na déšť.

Rok 1842 - začátek velmi teplý, sníh napadl na svátek sv. Matěje a zůstal celý měsíc. Léto chladné a suché.

Rok 1843 - dne 2. února, tedy Hromnice, bylo krásné počasí, taktéž na polích se již pilně pracovalo, slunce krásné hřálo jako v létě. Úroda bohatá, avšak sucho.

Rok 1844 - byl velmi mokrý. Onemocnělo mnoho dobytka ochrnutím nohou. Pro nepříznivé počasí započalo se asi po sv. Václavu se sklízeti obilí.

Rok 1845 - léto velmi teplé. 7. a 9. července bylo horko až plus 40 stupňů. Podzim mírný a již po sv. Martinu napadlo jeden metr sněhu a vydržel celou zimu.

Rok 1850 - zaznamenány četné bouře, které zanechaly mnohé škody.

Rok 1851 - následkem mrazů v květnu a potom deštivého léta byla špatná úroda.

Rok 1853 - zápis, že 3. srpna po prudkých slunečních dnech až plus 32 stupňů přišlo velké krupobití. Na polích všechno zničeno. Ve škole (starý dvůr č. 1) a špýchaře kroupy rozbily 44 okenních tabulek skla a zničily střechu.

Rok 1854 - špatné počasí, dlouho ležel sníh a byly mrazy. Všade panuje veliká drahota a bída, která připomínala roky 1816 až 1817.

Rok 1857 - byl suchý a teplý. Byl nedostatek vody, protože v zimě nebyl skoro žádný sníh. Mlynáři v Čakovících a Podělusích nemohou mlít mouku až do sv. Josefa.

Rok 1858 - dne 26. srpna přišly kruté deště, které v našem kraji způsobily velké povodně. Obilí se zničilo. Již 30. září uhodil mráz minus 10 stupňů. Všechna zem zamrzla a napadl sníh, který znemožnil sklizen bramborů a řepy. Obilí se nevedlo, sena se neusušila, proto trpěl dobytek hlady. V lesích i na polích mrzla zvěř.

Rok 1859 - na zelený čtvrtek 22. dubna se na obloze objevily dva černé pruhy, směřující od východu k západu. Byl to divný přírodní nebeský úkaz!

Rok 1860 - byla velká úroda ovoce, ale neúroda bramborů. Dva pytle jablek se vyměňovaly za pytel bramborů. Dne 8. září ráno o deváté hodině se obloha úplně zatměla a to se opakovalo téhož dne ve čtyři hodiny odpoledne, kdy husté černé mraky rozptýlila veliká bouře a kroupy. Toho roku zřízena v Kamenici číslo 10 pošta, jejíž první poštmistr byl František Ringhoffer,

továrník ze Smíchova.

Rok 1862 - zapsáno, že 14. července uhodil mráz minus 7 stupňů. Ale o sv. Václavu 28. září bylo teplo plus 28 stupňů, větší nežli o Božím Těle 22. června. V den 4. června byl ještě mráz minus 4 stupně. O Třech králich bylo jen minus 1 stupeň.

Rok 1863 - od 20. července bylo horko - až plus 40 stupňů, ale noci byly chladné. Dne 17. a 19. července napadly kroupy na náš kraj, což přineslo prudké ochlazení. V příštích dnech noční mrazy spálily na Kozích hřbetech zelenou nať u bramborů. Mráz přišel i 20. srpna a tehdy zničil i kopřivy. Dobytek ve chlévech bučel hlady, neboť nebylo pastvy ani krmiva. Kráva, která měla před měsícem cenu 100 zlatých, se prodávala za 40 zlatých i méně. Byla velká bída.

Rok 1866 - vypukla zlá nemoc - "cholera". Opět mnoho lidí v našem kraji zemřelo.

Rok 1867 - dne 23. května uhodil mráz, při kterém voda na rybnících zamrzla. Potom 8.června přišla hrozná noční bouře a velké krupobití, kdy kroupy velikosti holubího vejce po tři dny ležet zůstaly.

Rok 1868 - rok suchý, úroda obilí a bramborů dosti dobrá.

Rok 1869 - vyskytlo se množství škodlivého hmyzu a zvlášt sršní a zlých vos.

Rok 1870 - trvala zima 27 týdnů. Deště trvaly od 9. srpna do 28. září,kdy shnilo obilí.

Rok 1871 - uvádí se na jaře studené počasí. Stromy kvetly až o sv. Janu Křtiteli. Vichřice, která přišla 7. prosince, přinesla nadílku sněhu, což nadělalo škody.

Rok 1872 - začal krásným počasím. Dne 4. února přišla o 11. hodině večerní "polární záře", takže lidé mysli, že někde hoří, Léto přineslo s sebou dosti dešťů. Často pršelo, takže obilí na-stojatě porostlo a zčernalo. V noci 15. června přinesl vichr od Prahy prudkou bouři, která vyvrátila zdejší nejstarší strom -

ohromnou lípu před kostelem (v místech, kde dnes stojí sv. Jan z Nepomuku). Z tohoto stromu bylo pryč až 20 metrů kubických dřeva. 16. června, druhý to den, se bouře opakovala v

nočních hodinách, napadl sníh a do 9. hodin ráno bylo úplně zaváté obilí po celém kraji. Mše svatá se nekonala, neboť byly zaváté sněhem cesty. Sníh do týdne roztál, stromy odkvetly a obilí krásně vzrostlo. Vše přisuzováno procesí a poděkování k Bohu, od něhož úrodu si pan farář Čapek pro lid vyprosil. 27. listopadu padaly z nebe hvězdy jako když je sněhová chumelenice. Zjev dosud nevidaný. Lidé přisuzovali tento jev blížícímu se roku 1886, kdy podle starých předpovědí měl přijít konec světa! Sláva Bohu, že se tak nestalo!

Rok 1874 - lidé, kterým nebyla známá polární záře, přisuzovali tento "nebeský oheň" božímu trestu a na ochranu před blížícím se koncem světa, jež Sibila prorokovala, nechali při cestách do vesnice vedoucích kříže stavěti. Jedním z nich je i kříž na křižovatce Kostelec - Nechánice, Kalifáč - Sulice. 8. září téhož roku daroval dřevěný kříž pan Čistecký, pastýř arcibiskupského dvora v Sulicích, a byl téhož dne posvěcen farářem Kosteckým. Dne 28. září postavila vesnice Pohoří pěkný kříž na návsi a byl také posvěcen farářem Čapkem. Ještě 25. října posvětil pan farář třetí kříž při cestě u Kašpárkova pole od Nechánic k hajnici u obory na Březkách. Tyto výše uvedené kříže prý byly postaveny, by se Bůh smiloval nad lidem a seslal vláhu a déšť. Neprší již drahý čas, není voda, půda rozpraskaná až oči bolí, dobytek řve hlady a žízni, všude jen uschlé obilí a vyprahlá luka. Stále ve větší míře se objevují zhoubné neštovice.

Rok 1875 - chladné počasí, úroda špatná. 17. srpna bouře a kroupy. Od tohoto roku každoročně konáno v den sv. Vojtěcha procesí prosebné - za déšť a úrodu k Nechánskému kříži. Dne 1. května postaven telegraf z Kamenice (pošty) do Jílového (pošty), který byl v Kostelci a jeho okolí na více místech v červnu přerušen bleskem.

Rok 1883 - opět výbuch sopky Krakatau. Popel z výbuchu této sopky se udržoval v ovzduší ve vyšších vrstvách stratosféry po několik let, odrážel sluneční paprsky a tím snižoval množství sluneční energie dopadající na zemi. Tak hodnotil situaci Benjamin Franklin, když vysvětloval příčiny velkého ochlazení v zimě i v roce 1783 až 1784 v Anglii, Švýcarsku, zvláště ve Francii.

Rok 1885 - vysvěcen byl na kněze důstojný pán Antonín Prokoš z Křížkového Kostelce v chrámu sv. Víta v Praze, syn zdejšího kostelníka Františka Prokoše, a poslán byl co katecheta na Kladno. Jeho druhorozený syn František též již knězem je v diecézi Litoměřické a v Železném Brodě, kde po několik roků jako kaplan působil. Všichni tři spí svůj věčný spánek na Kosteleckém hřbitově ve stejném hrobě při vchodu po pravé straně.

V úterý dne 6. ledna 1885 byl Kostelec svědkem ovace, jejímž předmětem byl muž šlechtěného srdce, jež patří k řadě těch výtečníků, jež v dobách našeho znovuzrození pro náš národ mnoho vykonal .

Zdejší pan farář a vikář P. Pavel Pilát jmenován byl nedávno kanovníkem ve Staré Boleslavi. Ve zdejší obci působil více než 31 let. Vykonal zde dobrodiní nescíselná, ač sám na různých ustlání neměl. Nelze se tudíž diviti, že ku kázání, jímž se loučil s osadníky svými, se sešlo obyvatelstvo všech vrstev z celého okolí. Slova, kterými se loučil, srdečným tónem pronesena, dojala shromážděné posluchače. Sám velebný kmet nemohl se zdržeti slz a některou chvíli ani promluvit nemohl. Aby mu občanstvo osvědčilo svou náklonost, rozloučilo se s ním večer jmenovaného dne způsobem slavnostním.

Shromážděno se u velikém počtu v nedalekém domku u Prokešů, uspořádalo odsud velkolepý průvod k faře, vedený sborem učitelským školy zdejší a místní kapelou pana Františka Jankovce - krejčího. Před obydlím oslavencovým utvořen kruh asi ze sta lampiónů, v jehož středu zahrála kapela několik operních kusů a pochodů. V přestávkách hudby zapělo pak učitelstvo domácí s něko-

lika učiteli okolními případné sbory, družičky ve jménu žactva mu přály, načež se objevil důstojný kmet na prahu fary, ve které svá nejkrásnější léta strávil v mnohém odříkání, a ještě jednou, slovy srdečnými děkuje především učitelstvu, s osadníky se loučil.

Má-li se čeho litovati, zdejší obecnost vůbec, má tím více ztráty této učitelstvo domácí. Bylť mu důstojný kněz oporou a záštitou v každém ohledu velmi mocnou. Hned od té doby, když jsme jej poprvé slyšeli promluvit v konferenci místní, považovali jsme jej za muže ryzího, plného ideálních vznětův a velice vzdělaného. Literatura naše měla v něm a bohdá bude mít podpůrce velmi obětavého. Odebíralť jmenovaný pán "Osvětu, Květy, Světozor, Lumír" vedle mnohých časopisů pedagogických a politických. Uváží-li se, že měl pan kanovník jako farář a vikář kostelecký příjmy velice skrovné, vyniká tím více jeho obětavost vedle mnohých, jejichž prebendy jdou do tisíců. Vždyť i zdejší chudina žehná mu a loučí se s ním okem zaroseným, ztrácejíce v něm svého dobrodince.

Kéž zůstane i nadále přítelem našeho lidu, jakým byl dosud nám, i všemu učitelstvu v Kostelci!

Přepsáno ze školní kroniky z roku 1885.

Rok 1887 - staré letopisy a kalendáře uvádějí, že v březnu toho roku udeřil v Čechách tak krutý mráz, až rybníky promrzly ke dnu a sníh napadal do výše dospělého člověka. Proti tomu léto bylo tak suché, že potoky vysychaly.

Rok 1888 - zima byla naopak tak mírná, že již v lednu rozkvetly třešně, léto pak deštivé a velikou neúrodu zavinilo!

Rok 1892 - krutá zima, ale pak jako by proutkem mávl, prudce se oteplilo. V tomto roce byla započata stavba u lesa Štosova Ringhofferovy hrobky v Kamenici.

Rok 1893 - dne 28. října dokončena stavba této hrobky a slavnostně vysvěcena, když do ní ze starého hřbitova přeneseni rodinní příslušníci, kde znovu uloženi.

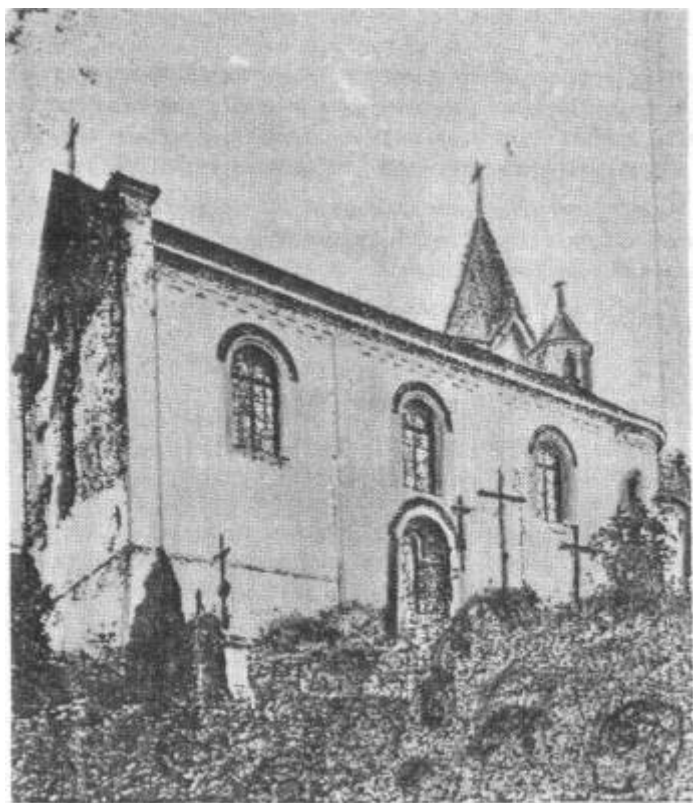
Rok 1894 - nechali Ringhofferové v Kostelci rozšířit hřbitov a postavit dům "márnici", dále postavit zeď kolem hřbitova, pod ní při silnici zbudovati kamenný taras a schody ke hřbitovu za příčinou slavného biřmování ve zdejším kostelíku.

Rok 1895 - zrušen starý Kamenický hřbitov a postaven a vysvěcen nový hřbitov blíže k Těptínu, jež vlastním nákladem nechali Ringhofferové zbudovati.

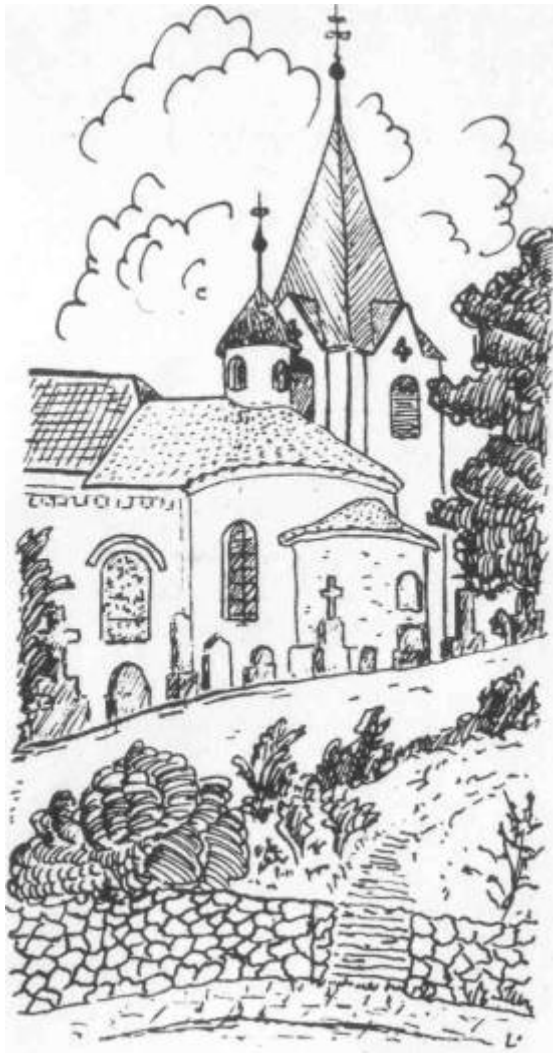
Rok 1896 - dne 19. května posvěcen nově postavený železný kříž při cestě z Nechánic k hájovně u obory blíže Kašpárkového pole, na památku neznámého člověka oběšeného na starém dubu. Dodnes se zde říká "u oběšeného" na louce!

Rok 1898 - čteme poslední zápis, že toho roku zahynul tragicky "kominický mistr" z Jílového v lesíku u Chotouně při polní cestě ke Chvátalce. Toho roku řádila u nás v našem kraji infekční střevní nemoc (průjem). Protože musel jít do lesa na záchod, netušil chudák, že je to jeho poslední chvílka. Při tomto úkonu byl raněn srdeční mrtvicí a zde také skonala jeho mladý život 32 roků. Pohřben je na Kosteleckém hřbitově. Na místě skonu postaven obyčejný dřevěný kříž a místo se dosud nazývá "u kameníka"!

Rok_1900 - deštivý, v němž nebylo léta. Vidíte milí spoluobčané, jak složité to bylo sehnati a opsati jakékoliv zprávy a data či události od roku 973 do roku 1900. Jestli se mě to jen trochu podařilo, splnilo se mé přání a účel. Upozorňuji, že údaje zde obsažené jsou chronologicky seřazené dle roků a vzorů starých kronik.

Farní kostel v Kostelci u Křižkuv.

Pohled od jihu 1990

— Pozvání —
ku
SLAVNOSTI

svěcení přístavby školní budovy,

jež konati se bude v neděli dne 18. září 1898

o 8. hod. dopol.

v Kostelci u Křížků.

—♦—
Pořad slavnosti:

Slavná mše svatá o půl 9. hodině ranní.

Průvod ku školní budově.

Chorál.

Proslov.

Slavnostní obřad.

Slavnostní řeč, prosloví e. k. okr. školní inspektor
slovutný p. V. Podhajský.

Rakouská národní hymna.

Udevadání ~~mládeže~~.

Poděkovací řeč.

«Kde domov můj?»

———— Společný oběd u p. A. Bašty. ————

Za místní školní radu:

J. Mráček,
předseda.

Oroduj za nás, svatá Boží Rodičko!

Svým bývalým ovečkám
na památku při svém odchodu
do Staré Boleslavi 1885

PAV. PILAT.

Soupis kněží Kolátory, při chrámu sv. Martina, Kostelecké od roku 1361 do roku 1990

Rok 1361 Matěj z Chochoře či Pohoře, zde 3 roky, opis z Vyšehradské kaple sv. Kříže,

rok 1364 Borzo - Boreš, vladyka z Kostelce, zde 16 roků,

opis z Vyšehradské kaple sv. Kříže,

rok 1380 Matěj Mach ze Šlapánova, zde 10 roků,

rok 1390 - 1392 Havel z Ledče, farář, zde 2 roky,

Adam z Vladislavic - jeho pomocný kněz,

rok 1394 - 1408 Matěj z Benešova, vikář zvaný "Prkoš", zde 14 roků,

rok 1395 - 1397 Mikuláš ze Šlapanovic - jeho pomocný kněz, zde 2 roky,

rok 1398 - 1402 Petr Klerik, prostřední prebendát z Pražského kostela, zde 4 roky,

rok 1392 - 1402 Jan Rudiš, klerik, v roce 1402 odešel do Líšova. zde 10 roků,

rok 1402 - 1407 Řehoř Huděra, farář, který přišel z Líšova, zde 5 roků,

rok 1407 - Zikmund ze Starého Kolína, farář, zde 1 rok,

rok 1407 - 1414 Petr, oltářník na hradě Mělnickém, zde 7 roků,

rok 1414 - 1418 Hertík (Hertimes), plebán, později farář ve Zdicích, zde 4 roky,

rok 1418 - 1420 Jan z Dubé, klerik, zde 2 roky,

husitský kněz - podobojí, fara zanikla, vesnice byla zapálena a zničena,

rok 1418 - 1420 Martin z Častolovic, husitský kněz - podobojí, zde 2 roky,

rok 1420 - Pešek z Křechoře, jejich pomocník, zemřel v Kostelci téhož roku,

rok 1421 - 1422 Václav z Manětína, klerik řečený Soudce Jude -žid, zde 1 rok,

rok 1422 - 1424 Aleš z Vlašimi, z řádu Bosonohých rytířů,

rok 1422 - 1424 Prokop Andrej, farář, zde 2 roky, mnich z Vyšehradu,

rok 1424 - 1426 Matěj z Úhřiněvsi, kaplan, zde 2 roky,

rok 1424 - 1429 Václav Curcík, řečený Petr, farář z Duchcova, zde 5 roků, staříčský kněz, jehož Husité upálili v Kostelci (dle Husitské kroniky).

O Kostelci a faře nejsou žádné souvislé zprávy. Na faře i v kostele konají služby Boží Husité čili kněží podobojí - kališníci (dle Husitské kroniky).

Roku 1648 počalo se uvažovati o opravě kostela, snad přistavěna i kamenná věž.

rok 1652 - zde náboženství Českobratrské,

rok 1668 - odkázal Krištof Vladislav, rytíř Kostelecký, 200 kop grošů míšeňských na opravu kostela,

rok 1746 - 1752 Jordán Dušek z minoritského kláštera v Jílovém (mnich), zde 6 roků,

rok 1753 - 1769 Marian Křest'ánek z mincritského kláštera v Jílovém (mnich), zde 16 roků,

rok 1770 - 1774 Jan Rak z Divišova, zde 4 roky,

rok 1774 - 1758, 1780 - 1790 Tomáš Jan Čekal, administrátor, světský kněz, po obnovení fary zde knězem, zde celkem 16 roků v Kostelci,

rok 1792 - 1793 Jan Tadeáš Kratochvíl, řádu Augustiánů (bosonohých mnichů), zde 1 rok,

rok 1793 - 1796 Jan Bohdanecký, farář, zde 3 roky,

rok 1796 - 1797 Karel Alis Benda, farář, zde po roce zemřel a pochován na zdejším hřbitově,

rok 1797 - 1853 Matěj Ondřej Čech, kaplan a kněz ze zrušeného řádu Kapucínů, zde 36 roků, pochován na zdejším hřbitově,

rok 1830 - 1836 Adam z Kostelce, rytíř, kněz, zdejší rodák, zde 6 roků,

rok 1833 - 1857 Jan Srb, farář, odešel do Líbeznice, ale vrátil se zpět do Kostelce, zde zemřel ve věku 78 roků a je pochován na zdejším hřbitově, zde 4 roky,

rok 1830 - 1860 Jan Kotrba, kaplan, kněz, vikář, zemřel a je pochován v Kostelci, zde 30 roků,

rok 1860 - 1885 Pavel Pilát, arcibiskupský vikář, zde 25 roků, odešel do Staré Boleslavi,

rok 1885 - 1886 Kolumbus Rank, farář sv. Františka z Votic, zde 1 rok,

rok 1884 - 1895 František Čapek, farář, odešel do Kunratic, zde 11 roků,

rok 1885 - 1886 Karel Šubovský, administrátor, zde 1 rok,

rok 1886 - Josef Prášek, kaplan, odešel do Rakovníka, zde 1 rok,

rok 1894 - 1895 Josef Zika, farář z Kunratic, zde 1 rok,

rok 1894 - 1895 Vendelín Houžek, kaplan ze Říčan, zde 1 rok,

rok 1894 - 1895 Josef Charvát, kaplan, zde 1 rok,

rok 1895 - 1945 Bohumír Čenský, vikář, děkan, farář v Kostelci, zde 50 roků,

rok 1941 - 1962 Rudolf Blaise, kaplan 7 roků, farář, zde 21 roků

rok 1962 - 1966 František Hadáček z Popoviček, administrátor, dojížděl do Kostelce 4 roky,

rok 1966 - 1968 Lubomír Rosenraiter z Kunratic, administrátor, dojížděl do Kostelce 2 roky,

rok 1966 - 1977 Jaroslav Šimek ze Sedlce u Kutné Hory, farář v Kostelci, zde 9 roků,

rok 1977 - 1979 Jaroslav Hlaváček, administrátor z Čestlic, dojížděl do Kostelce 2 roky,

rok 1977 - 1979 Jaroslav Servus, děkan ze Říčan, administrátor, dojížděl do Kostelce 2 roky,

rok 1979 - 1987 Miloslav Kněz, kněz ze sv. Hory u Příbrami, zde 8 roků,

rok 1987 - 1990 Josef Kazda, děkan, administrátor z Říčan, dojížděl 3 roky,

rok 1988 - 1989 Miloslav Uhlíř, kaplan, administrátor z Říčan, dojížděl 1 rok,

rok 1989 - 1990 Milan Hanuš, kaplan, administrátor z Říčan, dojížděl 4 měsíce,

rok 1990 Miloslav Cúth, administrátor z Říčan, dojíždí.

Ze starých zápisů fary Kostelecké sepsal Slaviček.

I. Místopis.

- Jména školní obce. Koutek a Křížek.
- Jména obcí přičleněných. Bělá, Hlbočinka, Křehovice, Nová Hospoda, Pětová, Skalsko, Skříst, Spáňkovo, Kulec, Skřín, Šepín, Zlivoš.
- Duchovní správa obce. Je v obci hostel farní, nikoflátní?
V obci jest hostel farní Duchovním správcem jest mšední farář.
- Číslo obyvatelstva v obci. V obci žije 218 mužů a 257 žen celkem 475 osob.
Dle náčetnosti: 457 katolíků a 8 židů.
- Kolik domů jest v obci? V obci žije se 57 domů.
- Jak vychozí lidé obce vadí kladnou, mšedkou? Katedlejší 42 domů, mšed
- Jest v obci stavba učeniční, pošta, ní ad delje afni? —
- Quingelovi národci. —
- Čím se obyvatelstvo obce živi? Obyvatelstvo obce živi se potravin hospo-
dářstvem, ale pro většinu jest hospodářským
dělníky při dvorech, náležejících p. baronu
E. Ringhoffrovi a hníždi učebních pro
pačkování. Menší počet osadníků a dělníků
soustředěn jest os. vřelcovích, namíř v
Křehovicích, jež jsou majetkem p. barona E.
Ringhoffra.
- Je v obci památní budovy, památní místa? Kámi hostel edji
náleží k stavbám obce dle výjevu Zlivoš jho

I. Vývoj školy.

Kdy, kým a jak byla škola založena? O kolika třídách?

Učitelé
Učitelé školy byla zde první škola již
p. 1800. Kým a jak, není známo. Znovuzaložena
byla p. 1861. knížetem Leopoldem Salu-
Suffschuidem.

Jak bylo před založením školy v vzdělání mládeže postrádáno?
Nemělo.

O budově a její se pověsti vyprávělo. (Kdy, kým a jak byla zničena?
Jak se měla činnosti? Stojí do teď? Je jí někdy vybudována?)

Škola stála se vchodkem do dvora pod jedním
střechou, a první domem. Byla to budova pěti-
axenní, vysoká, jednoduchá. Škola stála se byt
přeměněna učitelovými, jaké postel, stěny se
dřevěnými hřebíky kamny. V knize první
posvácené jest, že v ní bylo křesť. mýš, že
se mladšího učitelovými vyhledali, nedělají.
Jak vyhledali pamětníci, učitelovými, mláďata
budova nemají přiblížit, knize vyprávějí.
Přít, státi budovy školní, stojí do teď a
přeměněna jest v paměti vyprávějí.

Memorii škola nastupitelstva škola učitelovými, škola učitelovými
budovy byt povolen. Jakým způsobem získal kn. byl učitelovými?

Škola učitelovými škola učitelovými povolen byt
p. 1862. Někdy, však povolen se škola učitelovými, odby-
váte se 18 kněžství, škola učitelovými, mláďata a škola
na novou budovu škola učitelovými povolen byt
Cizin škola učitelovými a škola učitelovými, mláďata a škola

a sbírání zpravidla sedlácké, vchází obci
a čísla jsou po sbírce. Při chodě po
Těšově, což byla ale dobrovolná sbírka. Za
službu vcházela, nebylo a nyní jistě
odměny, kolik, na půdě, sadovní bylo
2. el. 56. ha.

b) Za nových sadovní

Do roku 1885, byla shoda sady na 3 třídi platí
náležitosti a to tímto patřily:
služba sadovní nálež 100 el. a 100 el. funk. půd,
" nálež 400 el.
" podléhá 350 el.

Roku 1885, vcházela o. b. samota, shodou
rada vypracován si dne 8. m. února 1885.
č. 7792 povolila, aby shodou obec, sady
porojena byla do 3 třídy, služba nálež
dne 1. m. ledna 1885.

Těšovy čimle
služba půd, ná. 500 el. a 100 el. funk. půd.
" nálež 500.
" podléhá 400.

Kobronu se dne 13. m. května 1894 č. 3622
založena shoda, sady opit do I. třídy.

Tab. č. 2.

<u>číslo rok.</u>	<u>oblasti.</u>	<u>služba.</u>	<u>obnova.</u>	<u>části.</u>
1842.- 43.	102.	102	204	2
43.- 44.	93	93	186	2
44.- 45.	96	97	192	2
45.- 46.	104	99	203	5
46.- 47.	88	87	175	5
47.- 48.	99	102	204	4
48.- 49.	107	99	206	5
49.- 50.	94	109	203	2
50.- 51.	95	99	199	3
51.- 52.	111	88	199	3
52.- 53.	110	83	193	3
53.- 54.	120	95	245	2

<u>Abfahrtsch.</u>	<u>Abfahrtsch.</u>	<u>Abfahrtsch.</u>	<u>Abfahrtsch.</u>	<u>Abfahrtsch.</u>
1854-55.	124	84	212	2
55-56.	106	95	201	3
56-57.	103	119	222	2
57-58.	119	131	250	0
58-59.	108	113	221	7
59-60.	100	125	225	8
60-61.	95	129	234	3
61-62.	123	116	239	3
62-63.	99	116	245	3
63-64.	110	141	254	2
64-65.	128	127	255	2
66-66.	148	133	276	2
66-67.	125	130	258	9
67-68.	121	120	248	3
68-69.	141	144	255	3
69-70.	145	113	206	2
70-71.	145	114	259	2
71-72.	150	140	290	2
72-73.	151	147	298	3
73-74.	135	166	301	3
74-75.	139	151	290	3
75-76.	136	151	286	3
76-77.	127	139	278	5
77-78.	135	144	279	3
78-79.	147	156	303	4
79-80.	150	160	310	4
80-81.	154	175	329	4
81-82.	163	183	366	8
82-83.	194	148	342	9
83-84.	171	170	341	8
84-85.	166	171	364	5
85-86.	192	180	372	6
86-87.	189	183	372	7
87-88.	183	185	368	8
88-89.	190 183	196 182	366 365	7
89-90.	194 180	196 176	362 366	4
90-91.	178 174	180 188	358 362	-

Školní rok:	chlapci:	děvčata:	učitelé:	ředitel:
1884-85.	178	180	366	-
85-86.	168	185	353	-
86-87.	178	178	352	2
87-88.	176	164	344	2
88-89.	169	168	337	3
89-90.	164	167	335	4

Čím a kdy učitelé kupovali docházku školní? Docházka školní hlavně kupovala rozúčtovými cestami, učitelé na doby zimní, kdy děti se vzdělávají v přírodních školách, po více dnů školou, učitelé navštěvovali nemocnice. Těm, kteří navštěvovali nemocnici byly částečně na zápisu do škol docházka školní. V roce 1890, kdy vypukla v obvodu školní epidemie šifera, byla škola po celou dobu uzavřena. V roce 1891 při epidemii šifery bylo uzavření školní zastaveno 17. října do 7. března.

Zdravotnické. (Kdy a k čemu navštěvovali nemocnici v obvodu školní?)

V roce 1882 na jaře, měřivice.
V roce 1890 v zimě šifera.
V roce 1892 v zimě šifera.
V roce 1894 v zimě a dubnu šifery.
V roce 1895 v zimě difterie.

Kdy přemýšlely a pracovaly, kdy hovořily se a hovořily se školní učitelé?

Školní učitelé
V zimě, v zimě a hovořily se
21. srpna.

Učitelé navštěvovali nemocnici. (Kdy je obstarával a obstarávali?)

Do zrušení školy v roce 1882 docházeli do školy učitelé navštěvovali nemocnici a žilavice, kteří při uzavření školní obstarávali. Od tohoto času uzavřeno

